

STOCKHOLMS LÄN

Här mäts hur våra piller påverkar fiskarna

Fiskar blir missbildade och bakterier blir resistenta mot antibiotika. Medicinrester som går ut i vattnet ställer till med stor skada. Sedan 2005 mäter Region Stockholm halterna.

● När du tagit din medicin hamnar en del i toaletten när du kissar. Och kanske slänger du, eller spolar ner, läkemedel som blivit över? Det visar sig sedan i Region Stockholms vattenprover.

Den här dagen tas ytvattenprover vid Centralbron samt utanför Lidingö och i Oxdjupet.

– Provet vid Centralbron är referensprov, det tas ju i Mälaren, där vi får vårt dricksvatten, säger Johanna Borgendahl, projektledare vid hållbarhetsavdelningen.

DE ANDRA PROVERNA visar vad som kommer ut via avloppsreningsverken i Käppala och Henriksdal. Reningsverken är inte byggda för att bryta ner läkemedel, så en stor del hamnar i Saltsjön.

– Vi ser vilka substanser som finns i vattnet och om halterna överstiger de nivåer där det finns risk för negativ miljöpåverkan, säger Johanna Borgendahl.

25 olika substanser har identifierats som är viktiga att hålla koll på. En riktig värsting är diklofenak, som finns i många smärtstillande preparat.

– Det ger skador på fiskarnas gälar,

njuror och hud.

En annan är könshormoner, som finns i p-piller. Det kan påverka både fiskar och groddjur så att de inte kan reproducera sig. Antibiotika kan vara giftiga för de djur och växter som lever i vatten. Och psykofarmaka är också en stor del, där exempelvis ämnet oxazepam, som finns i ångestdämpande och lugnande mediciner, kan ge beteendeförändring hos fisk.

REGION STOCKHOLM ARBETAR för att minska medicinutsläppen. Ett sätt är att via "Kloka listan" rekommendera läkemedel som har så lite miljöpåverkan som möjligt. Sjukhusen ska heller inte köpa in mer än vad som går åt, så de slipper kassera utgången medicin.

Men det är bara fem procent av alla medicinrester som kommer från sjukhusen. Resten kommer från hemmen. Kroppen tar inte upp allt, utan det som blir över går ut med urinen.

Och det är ingen quick fix. Om man i dag minskar de mest miljöskadliga läkemedlen kan det ta tiotals år innan det får effekt i miljön, eftersom de bryts ner väldigt långsamt.

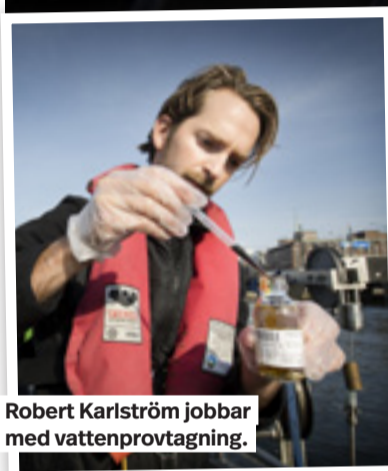
– Våra mätresultat går upp och ner, det finns ingen tydlig trend. Men mätningarna visar om det finns ytterligare substanser som ska prioriteras, eller om någon substans minskat.

INGRID JOHANSSON

Johanna Borgendahl, projektledare, har regionrådet Tomas Eriksson (MP) och Anton Fendert (MP) med sig ut på vattenprovtagning.

Foto: PEKKA PÄÄKKÖ

Robert Karlström jobbar med vattenprovtagning.

Fakta

Så mäts medicinresterna

● Prover tas varje år vid länets tre största avloppsreningsverk, både inkommande orenat vatten och det renade vattnet som släpps ut i Saltsjön. Ett 80-tal läkemedelssubstanser brukar hittas i det orenade vattnet

– och ett 60-tal i det renade.

● Även ytvattenprover tas på olika platser i skärgården. Där brukar 10–20 läkemedelssubstanser hittas.

● Vartannat år tas prover vid de tre stora vattenverken.

Källa: Region Stockholm

3 för 2

Höstfest!

DET BILLIGASTE PARET
FÅR DU PÅ KÖPET!

Sollentuna Centrum | Mörbj Centrum | Liljeholmstorget | Globen Shopping | Farsta Centrum
Huddinge Centrum | Tumba Centrum | Ekerö Centrum | Märsta Centrum | Skärholmens Centrum | Nynäshamn

EUROSKO